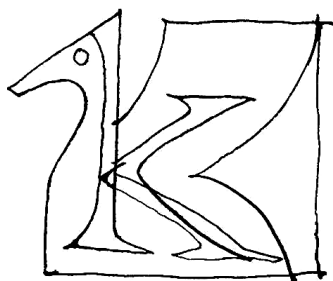

1957–1989

Folyóiratunk
Kolozsváron jelenik
meg, abban a városban,
ahol már négyszáz évvel
ezelőtt magyar irodalmi
és történeti műveket,
hangjegyekkel ellátott
énekeskönyveket
nyomtak, s ahol az
egyetemi oktatásnak
is négy évszázados
a múltja.

BALOGH EDGÁR Új humanizmus őrhelyén

(Részlet)

[...] Filozófiánk sajátossága, az elmélet és gyakorlat egysége, lehetővé teszi, hogy a természettudományokat és társadalomtudományokat együtt ápoljuk a technikai alkalmazások tudományaival, azzal a céllal, hogy a természet és a társadalom nagy átalakításának korszakában minden értelmes embert a változatos folyamatok, a nagy építkezés tudatos részesévé tegyünk. Szocialista iskolarendszerünket a legfelsőbb fokon kiegészítve új, általános műveltséget szorgalmazunk. Olyan szocialista értelmiséget kívánunk (s ide számítjuk mindig az öntevékenyen tanuló, olvasó fizikai dolgozókat is), mely egyfelől behatol a mozgó anyag fizika-kémiájába, az élő anyag biológiájába s a gondolkozó anyag pszichológiájába, másfelől kiismeri magát a társadalmi fejlődés törvényei közt, a politikai gazdaságtan, a történettudományok, a jog- és államelmélet s az ideológiai felépítmény egyéb, irodalmi-művészeti kategóriáiban, hogy e teljes világgép birtokában magasabb fokra fejleszthesse az ipari műszak tudományágait, a mezőgazdaságot és állattenyésztést, az orvostudományt, a szocialista demokráciáknak megfelelő közigazgatást és annak védelmére a hadtudományt, valamint a pedagógia szép emberségét. Ezzel rá is mutattunk az új *Korunk* teljes érdeklődési skálájára. [...]

Folyóiratunk Kolozsváron jelenik meg, abban a városban, ahol már négyszáz évvel ezelőtt magyar irodalmi és történeti műveket, hangjegyekkel ellátott énekeskönyveket nyomtak, s ahol az egyetemi okta-

tásnak is négy évszázados a múltja. Ez a régi kultúra fejlődésének minden szakaszában felvetette és tükrözte az erdélyi magyarság román és szász környezetének, örömménységgel, zsidósággal való kapcsolatainak sajátos kérdéseit, s reálisan felmérte csereviszonyát mind a germán–latin, mind a szláv–bizánci műveltség felé. E nagy hagyományt folytatta és emelte korszerű szintre, a proletár nemzetköziség vonalára, az 1926-ban megindult *Korunk*, amikor népek találkozóhelyén népek testvéri egymásrautaltságát hirdette, szemben mind a román nemzetiséget fenyegető magyar polgári nacionalizmus revizionista uszításaival, mind az ország nemzeti kisebbségeit elnyomó román polgári nacionalizmus türelmetlen kihívásaival, s szemben a románságot és magyarságot egymás ellen kijátszó, valójában mindkettejük leigázására törő nyugati imperializmusokkal. E szerepében érdemelte ki a *Korunk* nemcsak az egyetemes magyar irodalom legjobb alkotóinak bizalmát és becsülését, hanem a román, cseh-szlávok és jugoszláv szellemi élet haladó egyéniségeinek rokonszenvét és írói bekapcsolódását is. Amikor 1940 őszen a bécsi döntés kettéosztotta Erdélyt, forrpontjára hevült a nemzeti gyűlölködés, és a Dunavölgyére rászabadult a hitleri német hadigépezet, a *Korunkat* elnémították.

Az erdélyi magyar dolgozók ma a román nemzet dolgozóival együtt építik a közös haza új, emelkedő életszínvonalú, szocialista rendszerét, az országban viszont állampolitika lett a román nép és az együtt élő nemzeti kisebbségek jogegyenlőségének politikája. A külpolitikában is nagy a változás. A mai Romániát szoros baráti kötelék fűzi mindazokhoz a szomszédállamokhoz, melyekkel a múltban idegen ármány és saját uralkodó osztályainak önző törtétese folytán szemben állott, s ez a baráti kötelék, a szocialista országok szolidaritása megóvjá együtt élő népeinket a közösen elszenvedett imperialista kizsákmányolások megismétlődésétől. Ilyen viszonyok között csakis magasabb fokon teremthetjük újjá a *Korunk* sajátos hivatása: az a hagyományos törekvésünk, hogy a népek egymásrautaltságát fejezzük ki. Ami a régi folyamban még vágy volt, program, népért síró és néphöz hű, igaz kevesek szenvedélyes harci jelszava az elnyomó hatalmasságokkal szemben, az mai helyzetünkben másabb lehet: tettek méltatása, vívmányok igazolása, tudományos és művészi dokumentáció, s ami mindennél több, kezdeményezés a továbbmenetelre, a teljes szocialista kibontakozás távlatainak megnyitása. [...]

(1957. 1.)

KORUNK

VILÁGNÉZETI, TÁRSADALMI, TUDOMÁNYOS ÉS MŰVELŐDÉSI SZEMLE

TARTALOM

BALOGH EDGAR: Új humanizmus öröklény
GALL ERNŐ: Társadalmi valóság és társadalomkutatás
MORVAY GYULA: Téli utazás Pestre, Budára
KECSKES JÓZSEF—KEREKES FÉNYŐ: A terengőkövesség új feladatai
BENKO SAMU: Bolyai Farkas, a műszaki értelmiség nevelője
CSEHI GYULA: Jegyzetek a szovjet kultúráról
JANCSO ELEMÉR: Magyarország tudományos munkásai között

VILÁGGAZDASÁG, VILÁGPOLITIKA

Az „Európa-gondolat” és ami mögötte van (Kallós Miklós) — Az UNESCO közgyűlése (Nagy István) — Az alumíniumének tanácsa és a meghívott ellen-terrádium (Erdélyi László) — Romboló és építő hitelpolitika (Asztalos János)

KRONIKA

Vivos voco, mortuos plango (Mellisz József) — Gaál, a szerkesztő (Szentimrei Jenő) — Gaál Gábor és a *Korunk* (Kovács Hírlé) — Ünnepek (Eugen Jekel) — Városaink fejlődése a felszabadulás után (Dézsnai Viktor) — A jóvo fene: a tilán (Kéleti Sándor) — Román-magyar műszaki szakfelmérés (Felszeghy Ödön) — Fotópók és orvostudomány (Hollán Tibor) — A modern olimpiai játékok (Jordáky Béla) — A harmadik Nemzetközi Geozikai Evrol (Nántos János) — Freud és a pszichomátisz (Fodor Katalin)

SZEMLE ÉS BIRALAT

Egy magyar humanista igaza (Roboz Imre) — A parasztkérdés irodalmunkban (Kecskes Sándor) — Adatok Erdély szociálistárlélméhez (Imre István) — Mint nő főle az ember (Marosi Péter) — Egy nagy muzsikusról (L. A.) — A gopi fordítás nyelvészeti problémái (Sz. Zs.) — Zenei tanulmánytón Kínában (Szegő Júlia)

DISPUTA

A színházak arculata (Jordáky Lajos) — Levél a *Korunk* szerkesztőhöz (Szilágyi András)

1. (16.) ÉVF. **1957** 1. SZÁM

Ú J F O L Y A M